

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4265/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 22/7/2012 5:46:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 24/04/2025 17:08:12

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 6 Μαΐου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 22/7/2012 5:46:00 μμ

Βιογραφία

Χάριτι σοφισθεῖσα, Σοφία θεία,
Σοφῶς ἥσκησας ἄρτι, ἐν τῇ Κλεισούρα.

Ἡ Οσία Σοφία Χοτοκουρίδου, το γένος Αμανατίου Σαουλίδου, γεννήθηκε το 1883 μ.Χ. στο χωριό Σαρή-ποπά (ή Σαρή-παπά) της επαρχίας Αρδάσης Τριπόλεως, Νόμου Τραπεζούντας του Πόντου. Το 1907 μ.Χ. παντρεύεται με τον Ιορδάνη Χοτοκουρίδη στο χωριό Το(γ)ρούλ της επαρχίας Αρδάσης και μετά από τρία χρόνια, το 1910 μ.Χ., απέκτησε ένα παιδί. Έπειτα από δύο χρόνια, χάνει το παιδί της το οποίο βρίσκει τραγικό θάνατο, αφού φαγώθηκε από χοίρους, ενώ δυο χρόνια μετά, το 1914 μ.Χ. χάνει και τον άντρα της τον οποίο τον πήραν οι Τούρκοι στα τάγματα εργασίας, όπου και μάλλον απεβίωσε.

Ἡ νεαρή χήρα κατέφυγε στα βουνά, όπου ζούσε ασκητικά, με μεγάλη νηστεία. Εκεί της εμφανίστηκε ο Άγιος Γεώργιος και την προειδοποίησε για επικείμενη επιδρομή των Τσετών. Ἡ Σοφία ενημέρωσε τους συγχωριανούς της, που κρύφτηκαν και απέφυγαν τον κίνδυνο.

Στην ανταλλαγή των πληθυσμών το καράβι που μετέφερε τους συγχωριανούς της Σοφίας στην Ελλάδα κινδύνεψε να καταποντιστεί. Αυτή έβλεπε τα κύματα γεμάτα από Αγγέλους και την Παναγία. Ζήτησε απ' αυτήν να πνιγεί η ίδια και να σωθούν οι συγχωριανοί της. Ἡ Παναγία τους έσωσε όλους. Ο καπετάνιος δεν το πίστευε πώς σώθηκαν κι έλεγε: «Κάποιον άγιο έχουμε» και οι χωριανοί του απάντησαν: «Τη Σοφία».

Το 1927 μ.Χ. με παρότρυνση της Παναγίας πηγαίνει στο μοναστήρι της στην Κλεισούρα της Καστοριάς, στην Ιερά Μονή του Γενεθλίου της Υπεραγίας Θεοτόκου, όπου έζησε ασκητικά για μισό περίπου αιώνα. Εκεί βρήκε έναν ενάρετο ιερομόναχο, τον π. Γρηγόριο, που είχε έλθει από το Άγιο Όρος, ο οποίος την κατάρτισε στη μοναχική ζωή. Έζησε ασκητικά ως λαϊκή, φορώντας τα μαύρα της χηρείας και της ασκήσεως, καθισμένη πάνω στο τζάκι και αλείφοντας το πρόσωπό της με στάχτη, για να μη φαίνεται η ομορφιά του.

Τα περισσότερα χρόνια τα πέρασε μόνη της, με μόνο τον Θεό, μια και το μοναστήρι έμεινε χωρίς μοναχούς. Υπέμεινε τους δριμείς χειμώνες, με τη θερμοκρασία να πέφτει στους -15 βαθμούς, και την πολλή υγρασία του τόπου. Όταν της έλεγαν ν' ανάψει φωτιά, φώναζε ένα μακρόσυρτο «Όχι!», που ακόμα ηχεί στα αυτιά όσων την άκουσαν. Κυκλοφορούσε ξυπόλητη, ενώ τα ρούχα της ήταν πάντα κουρελιασμένα και ανεπαρκή για τις συνθήκες της περιοχής. Της έδιναν καινούργια. Δεν τα φορούσε, αλλά τα πρόσφερε σε όσους είχαν ανάγκη. Κοιμόταν και σ' έναν άλλο χώρο, πάνω σε άχυρα, αλλά από κάτω είχε βάλει σουβλερές πέτρες. Δεν λουζόταν ποτέ ούτε χτενιζόταν, και τα μαλλιά της είχαν σκληρύνει πολύ. Όταν κάποτε χρειάστηκε να τα σηκώσει από τα μάτια της, για να βλέπει καλύτερα, αναγκάστηκε να τα κόψει με το ψαλίδι που κούρευαν τα πρόβατα. Παρ' όλα αυτά όμως, το κεφάλι της ευωδίαζε.

Το φαγητό της ήταν λιτότατο, συνήθως με ό, τι έβρισκε στην περιοχή: μανιτάρια, μούσκλια, αγριόχορτα, φτέρη, φύλλα των δέντρων, ή με λίγη ντομάτα τουρσί, μουχλιασμένη. Τα σαββατοκύριακα έβαζε και μια κουταλιά λάδι στο πιάτο της. Άλλες φορές άνοιγε καμιά κονσέρβα ψάρι και το έτρωγε όταν είχε πιάσει ένα δάχτυλο μούχλα. Έτρωγε και σε παλιά σκουριασμένα ορειχάλκινα σκεύη, αλλά δεν πάθαινε τίποτα. Νήστευε και με το παλαιό και με το νέο ημερολόγιο, για να μη σκανδαλίζει κανέναν και όταν κάποιοι διαμαρτύρονταν για τις «υπερβολές» της, τους απαντούσε: «Παιδεύω το σαρκίο μου».

Κι όμως, αυτή η αυστηρή με τον εαυτό της ασκήτρια ήταν πολύ γλυκιά και επιεικής με τους άλλους. Δεν κρατούσε δραχμή από τα χρήματα που της έδιναν, αλλά τα έκρυβε για να τα δώσει στους αναγκασμένους όταν θα ερχόταν η ώρα. Τα τότε κοριτσάκια, σημερινές γερόντισσες της Κλεισούρας, που μιλούσαν ελληνικά και βλάχικα, αγαπούσαν τη συντροφιά της, έστω κι αν δεν καταλάβαιναν τα ποντιακά της. Νουθετούσε τις άγαμες κοπέλες που τύχαινε να παραστρατήσουν, φρόντιζε να παντρευτούν, τις προίκιζε από τα χρήματα που της έδιναν και ανέθετε στην Παναγία την προστασία τους. «Η Παναΐα κι θα χαντ' σας» (δεν θα σας χάσει η Παναγία), τους έλεγε.

Ποτέ δεν πλήγωσε ή στενοχώρησε κανένα. Αν καταλάβαινε ότι κάποιος είχε προβλήματα μέσα του, περνούσε από δίπλα του, του έλεγε ένα δυο λόγια, χωρίς να την αντιληφθούν οι άλλοι, απομακρυνόταν, κι εκείνος την ακολουθούσε. Τον παρηγορούσε, τον συμβούλευε, τον ενίσχυε με τη χάρη του Θεού, κι αυτός έφευγε άλλος άνθρωπος. Έλεγε πολλές φορές: «Αυτοί ήρθαν μαύροι στην Παναγία και φεύγουν άσπροι». Γνώριζε πολλά σκάνδαλα από ιερείς, μοναχούς, λαϊκούς... Δεν κατηγορούσε ποτέ κανέναν, αλλά έλεγε: «Να σκεπάσετε, να σας σκεπάζει ο Θεός».

Αγαπούσε και τα ζώα. Είχε μια αρκούδα, που ζούσε στο δάσος και την έλεγε «ρούσα». Ερχόταν κι έπαιρνε τροφή από τα χέρια της, της έγλειφε τα χέρια και τα πόδια από ευγνωμοσύνη κι επέστρεφε στο δάσος. Έβαζε ψίχουλα στα περβάζια των παραθύρων για τα πουλάκια, κι αυτά, όταν η αγία προσευχόταν, φτερούγιζαν γύρω της και κελαηδούσαν. Σαν να ζούσε στον Παράδεισο, πριν από την πτώση.

Είχε κοινωνία με την Παναγία και τους Αγίους. Το 1967 μ.Χ., αρρώστησε βαριά, από σκληροκοιτίδα ή κήλη, ώστε να διπλωθεί στα δύο από τον πόνο. Δεν δέχτηκε γιατρό αλλά έλεγε: «Θα 'ρθει η Παναγία να με πάρει από τον πόνο». Έβαζε στουπιά η φυτίλια από τις κανδήλες, ώσπου σάπισε η πληγή κι έβγαζε κακοσμία. Τότε της εμφανίστηκε η Παναγία με τον αρχάγγελο Γαβριήλ και τον Άγιο Γεώργιο. Της είπε ο αρχάγγελος: «Θα σε κόψουμε τώρα». Αυτή απάντησε: «Είμαι αμαρτωλή, να εξομολογηθώ, να κοινωνήσω, και να με κόψεις». Μια «εγχείρηση θα σου κάνουμε», της απαντά. Έγινε η επέμβαση, η Σοφία έγινε καλά και συχνά σήκωνε χωρίς ντροπή την μπλούζα ή το φόρεμά της, για να δείξει στον κόσμο την τομή που έκλεισε μόνη της.

Η Οσία Σοφία, η «άσκήτισσα τῆς Παναγιᾶς» όπως αποκαλείται, εκοιμήθη εν Κυρίω στις 6 Μαΐου 1974 μ.Χ. Στις 7 Ιουλίου 1981 μ.Χ. γίνεται η πρώτη ανακομιδή των λειψάνων της, τα οποία ευωδιάζουν. Στις 27 Μαΐου 1998 μ.Χ. γίνεται η δεύτερη ανακομιδή των λειψάνων της τα οποία μεταφέρονται στο μοναστήρι από το Σεβ. Μητροπολίτη Καστορίας κ.κ. Σεραφεΐμ.

Η Μεγάλη Εκκλησία την ενέταξε το 2011 μ.Χ. στις αγιολογικές δέλτους της και την 1η Ιουλίου 2012 μ.Χ., έγινε η επίσημη ανακήρυξή της από τον Οικουμενικό Πατριάρχη στην Καστοριά.

Τόσο την Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου όσο και τον Παρακλητικό κανόνα και τα Εγκώμια προς την Οσία, έγραψε ο Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας, χαρισματούχος Δρ Χαράλαμπος Μπούσιας.

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ

Η Μονή του Γεννεθλίου της Θεοτόκου όπου ασκήτευσε η Γερόντισσα Σοφία, βρίσκεται σε υψόμετρο 970 μέτρα στα όρια των νομών Καστοριάς και Φλώρινας και απέχει 35 χιλ. από την Καστοριά, 70 χιλ. από την Φλώρινα και 22 χιλ. από την Πτολεμαΐδα. Ιδρύθηκε περίπου στα 1314 μ.Χ. από τον Κλεισουριώτη ιερομόναχο Νεόφυτο και ανακαινίστηκε το 1813 μ.Χ. από τον Κλεισουριώτη ιερομόναχο της Μονής Ιβήρων του Αγίου Όρους Ησαΐα Πίστα μετά από όραμα της Παναγίας.

Είναι ρυθμού τρίκλιτης ξυλοστέγης τρουλαίας βασιλικής με νάρθηκα και περιβάλλεται από ένα τεράστιο ορθογώνιο φρουριακό συγκρότημα, εντός του οποίου είναι κτισμένο το καθολικό. Κοσμείται με αξιόλογες τοιχογραφίες, έργα των Χιοναδιτών αγιογράφων Γεωργίου και Γεωργίου. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο χρυσώθηκε το 1772 μ.Χ. από τον Κωνσταντίνο Κτίπα από το Λινοτόπι.

Κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα η Μονή φιλοξένησε και περιέθαλψε πολλούς Μακεδονομάχους με πρώτο τον Παύλο Μελά, αλλά και κατά τη διάρκεια της Κατοχής υπήρξε κρησφύγετο όλων ταλαιπωρημένων από τους Γερμανούς κατοίκων της περιοχής. Όταν το 1903 μ.Χ. οι Τούρκοι έκαψαν το γειτονικό χωριό Βαρικό πολλοί κάτοικοί του βρήκαν καταφύγιο στο μοναστήρι. Από το 1993 μ.Χ. λειτουργεί ως γυναικεία κοινοβιακή Μονή με ηγουμένη τη γερόντισσα Ανυσία, που μαζί με την υπόλοιπη μοναστική αδελφότητα προσπαθούν να «αναστήσουν» το σημαντικό αυτό λατρευτικό κέντρο της Δυτικής Μακεδονίας.

Στα χρόνια που στη Μονή δεν υπήρχε μοναστική αδελφότητα και οργανωμένη κοινοβιακή ζωή, ασκήτευσε η γερόντισσα Σοφία που καταγόταν από τον Πόντο. Ήρθε νέα και δούλευε πολύ ως τα βαθιά γεράματά της και την αγαπούσανε όλο το χωριό.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Σοφίας γέγονας, μήτερ αἰοίδημε, Σοφία, σέμνωμα, τῆς Θεομήτορος, ἐν τῇ Μονῇ ἀσκητικῶς τὸν βίον σου διελοῦσα, ὅθεν καὶ ἀπέληφας τῶν καμάτων σου ἔπαινον, κατατραυματίσασα τῶν δαιμόνων τὰς φάλαγγας, καὶ πρέσβειρα Χριστῷ παρεστῶσα, μὴ ἐπιλάθου τῶν πόθω τιμώντων σέ.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Προσευχῆ χαμευνία πολλαῖς στερήσεσι, κακοπαθείαις νηστείαις, καὶ ἀγρυπνίαις Χριστῷ, εὐηρέστησας Σοφία παναοίδιμε, σὲ τῷ σοφίας ἀληθοῦς, ἀναδείξαντι φανόν, καὶ λύχνον λαμπρῶν χαρίτων, ὅθεν ὡς πρέσβειραν θείαν, Κλεισούρας σέμνωμα τιμῶμέν σε.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Τὴν ὑπὲρ φύσιν, ἐν Κλεισούρα ἐνασκήσασαν, καὶ ὑπομείνασαν, τὸ ψῦχος ὡσπερ ἄσαρκος, παρ' ἐστίαν καθημένην Μονῆς αὐλείῳ, βιοτῆς αὐτῆς τὰς νύκτας καὶ σχολάζουσιν, προσευχῆ Σοφίαν θείαν εὐφημήσωμεν, πόθω κράζοντες· Χαίροις πάνυ Ἀσκήτρια.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις τῆς Ἀρδάσσης σεπτὸς βλαστός, χαίροις Πόντου κρίνον, μυροβόλον καὶ εὐανθές, χαίροις τῆς Κλεισούρας, κιννάμωμον Σοφία, ἡ ἀκραιφνεῖ ἀσκήσει, κόσμον ἠδύνασα.

Ἄτερον Μεγαλυνάριον

Σοφισθεῖσα, μήτερ, πνευματικῶς, ὅλον σου τὸν βίον ἐν τελείᾳ ὑπομονῇ διήλθες, Σοφία, καὶ νῆν τού σου Νυμφίου τὸ κάλλος ἐποπτεύεις ἐν ταῖς παστάσιν αὐτοῦ.

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελοι καθορῶντες, σὴ ἀμέμπτω ἀσκήσει, ἐξέστησαν Σοφία θεόφρον, καὶ πιστῶν Μακεδόνων χοροί, σὺν Ποντίων δήμοις Μῆτερ θαυμάζοντες, ταπείνωσιν καὶ νῆψίν σου, ἐκραύγασαν ἐν κατανύξει·

Χαῖρε, διδάσκαλος μετανοίας·
χαῖρε, ὁ πρόβολος ἐγκρατείας.

Χαῖρε, τῆς Μονῆς Κλεισούρας ἡ ἔνοικος·
χαῖρε, παμφαῆς λαμπηδῶν, θείας χάριτος.

Χαῖρε, φάρος τῆς ἀπλότητος, καὶ ἀμέμπτου ἀγωγῆς·
χαῖρε, λύχνος ταπεινώσεως, καὶ εὐχῆς καρδιακῆς.

Χαῖρε, Θεοῦ σοφίας χρυσοστόλιστον σκεῦον·
χαῖρε, τῆς συμπαθείας τῆς Αὐτοῦ θεῖος τύπος.

Χαῖρε, κρηπὶς σαρκὸς κατατήξεως·
χαῖρε, πυξὶς Χριστοῦ ἀγαπήσεως.

Χαῖρε, ἐν γῆ ἡ οὐκ ἔχουσα κλίνην·
χαῖρε, πηγὴ, ἡ ἐκχέουσα χάριν.

Χαίροις, πάνυ Ἀσκήτρια.

Κάθισμα

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Τὴν διδάσκαλον, τῆς μετανοίας, καὶ κοσμήτορα, χριστοθείας, ἀφανῶς τὴν ἐν Κλεισούρα ἀσκήσασαν, καὶ δαψιλῶς προσελκύσασαν Πνεύματος, τοῦ θεοῦ χάριν εὐτάκτως ὑμνήσωμεν, πόθῳ κράζοντες· Σοφία θεομακάριστε, Χριστὸν ὑπὲρ ἡμῶν δυσώπει πάντοτε.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Ο ανακαινισμένος τάφος της Οσίας
Γεροντισσας Σοφίας

Φωτογραφία από την ανακήρυξη
της Γερόντισσας Σοφίας σε Αγία τον
Νοέμβριο του 2011 μ.Χ.

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα - Προρταίτο της
Γερόντισσας από την Ιερά
Βατοπαιδινή Σκήτη Αγίου Ανδρέου
και Μεγάλου Αντωνίου, Άγιον Όρος

Η Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ταΐζει
μια αρκούδα

Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα
ασκήσασα

Η κοίμηση της Οσίας Σοφίας της Ποντίας

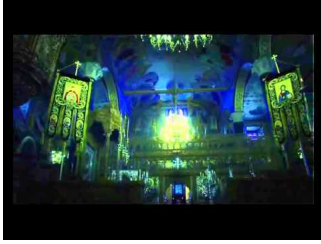
Λιτάνευση των Ιερών Λειψάνων της Οσίας Σοφίας

Ιερά Μονή Παναγίας Κλεισούρας

Οπτικοακουστικό Υλικό

Αγία Σοφία της Κλεισούρας

Ακούστε το Απολυτίκιο και το
Μεγαλυνάριο!

Σχετικά κείμενα

---

1. [Χρονολογικό διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων της Αγίας Σοφίας της Κλεισούρας](#)
2. [Το χειρόγραφο του Ισαάκ Σαουλίδη για την θεία του Οσία Σοφία](#)
3. [Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα - θαύματα](#)
4. [Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα - Η εγχείρηση της Παναγίας](#)
5. [Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα - Η αγάπη της για τα ζώα](#)
6. [Οσία Σοφία η εν Κλεισούρα ασκήσασα - Λόγια όπως τα μνημονεύουν οι μαθητές της](#)

Παραπομπές

---

1. [ΑΗΔΟΝΙ](#)
2. [Απόψεις για τη Μονή Βατοπαιδίου \(και όχι μόνο\)](#)
3. [ola deka](#)
4. [Romfea.gr](#)
5. [Ιερά Μητρόπολη Καστορίας](#)
6. [enories.gr](#)
7. [Amen.gr - Πύλη Εκκλησιαστικών Ειδήσεων](#)
8. [VOUTSINASILIAS](#)